

Innhold

Innhold	1
Innledning.....	2
Sammendrag	3
1. Rett til grav/ tilvisning av grav.....	5
1. Dagens regler.....	5
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	5
2. Stenging av gravplass	6
1. Dagens regler.....	6
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	6
3. Gravsted og feste	7
1. Dagens regler.....	7
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	8
4. Åpning av grav og oppsetting av gravminne	9
1. Dagens regler.....	9
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	10
5. Dekorgjenstander og utstyr på grav.....	11
1. Dagens regler.....	11
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	11
6. Særbestemmelser for gravminner	12
1. Dagens regler.....	12
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	12
7. Gravlegging i grav med gravleggingskasse	12
1. Dagens regler.....	12
2. Gravplassmyndighetens vurdering og forslag.....	13
8. Beplanting.....	14
1. Dagens regler.....	14
2. Gravplassmyndighetens vurdering og forslag.....	14
9. Stell	15
1. Dagens regler.....	15
2. Gravplassmyndighetens vurdering og forslag.....	15
10. Bårerom.....	15
1. Dagens regler.....	15
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	16
11. Navnet minnelund.....	16

1. Dagens regler.....	16
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	17
12. Næringsvirksomhet	17
1. Dagens regler.....	17
2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag	18
3. Økonomiske og administrative konsekvenser	18
13. Forslag til ny forskrift.....	20

Innledning

Oslo kommune (heretter gravplassmyndigheten) legger i dette høringsnotatet frem forslag til endringer i vedtekter om gravplassene i Oslo av 13. november 2018.

Gravplassloven er den sentrale loven for gravplassmyndigheten. Med grunnlag i loven er det gitt sentrale forskrifter, og i lovens § 21 er gravplassmyndigheten gitt hjemmel til å fastsette vedtekter for gravplassene i kommunen.

Ved endringer i vedtektene/lokal forskrift, skal gravplassmyndigheten påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes og berørte parter skal gis anledning til å uttale seg, jfr. Forvaltningsloven § 37.

Oslo kommune overtok lokal gravplassmyndighet 1. januar 2024. Dette gjør det nødvendig å revidere de gjeldende vedtektene for gravplassene i Oslo, fordi det i disse er definert et skille i ansvarsområdet mellom Oslo kommune ved Gravplassetaten og Kirkelig fellesråd i Oslo, spesifisert i vedtektenes § 1. Dette var tidligere nødvendig da Kirkelig fellesråd var lokal gravplassmyndighet i Oslo.

Høringsnotatet er strukturert slik at for hvert enkelt emne som behandles, redegjøres det først for gjeldende vedtektsbestemmelse under overskriften "Dagens regler". Deretter presenteres gravplassmyndighetens vurderinger og forslag til endringer under overskriften "gravplassmyndighetens vurderinger og forslag". Emner som blir behandlet med egen overskrift, er bestemmelser med særskilte endringer. Bestemmelser som ikke blir nærmere redegjort for i notatet, er enten bestemmelser som ikke endres eller som videreføres i forslaget til ny forskrift om gravplassvedtekter for i Oslo kommune.

Dette høringsnotatet vil gjennomgå nåværende vedtektene for gravplassene i Oslo, som heretter vil bli referert til som «gravplassvedtektene». De foreslåtte endringene vil bli omtalt som «forslaget».

Sammendrag

Utkastet til mal fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (regional gravplassmyndighet) danner grunnlaget for det foreslåtte utkastet til ny forskrift om gravplassvedtekter for Oslo kommune.

I den påfølgende gjennomgangen vil det bli presentert endringer som ikke er nærmere omtalt i høringsnotatet. Disse endringene kan være av strukturell eller språklig art, eller være endringer i tråd med kravene i gravplassloven og gravplassforskriften:

Bestemmelsen om forvaltning, § 1, videreføres ikke. Det foreslås to nye bestemmelser; § 1 "Formål" og § 2 "Virkeområde".

Definisjonene i § 2 og atferdsreglene på gravplassen i § 3 videreføres, og det er Statsforvalterens utkast som legges til grunn.

Bestemmelsen om gravfelt for tros- og livssynssamfunn, § 16, videreføres ikke. Dette begrunnes med at gravplassloven nå har fått en egen paragraf § 1 som understreker prinsippet om at gravlegging skal skje med respekt for avdødes livssyn og religion. Bestemmelsen innebærer et krav til gravplassmyndighetene om at en forholdsmessig rimelig andel av ledige graver skal være tilrettelagt for å imøtekomme religiøse og livssynsmessige minoriteters behov.

Bestemmelsen om barnegraver, § 15, videreføres.

Følgende bestemmelser videreføres ikke, da dette er regulert i gravplassloven eller gravplassforskriften: § 22 Bevaring av verneverdige graver, § 20 Sikring av gravminne, § 24 frivillig avtale om stell av grav, og § 25 Pliktig stell av grav § 28 Kommunalt besørget gravferd, § 29 Gravlegging av urne, § 31 Klager på Gravferdsetatens beslutninger og § 33 Rettigheter – eldre graver og festeforhold.

Bestemmelsen om oppbevaring av avdøde før begravelse/bisettelse § 27 videreføres med endringer og ny overskrift i forslaget § 16 «Bårerom».

Bestemmelsen om fravikelse av lokale vedtekter, § 32, videreføres med endringer og ny overskrift i forslaget § 20 «Dispensasjon fra vedtektene».

I det følgende vil disse temaene/bestemmelsene bli presentert:

1. Rett til grav/tilvisning av grav

I dagens gravplassvedtekter § 7, som omhandler retten til grav, foreslås endringer i praksis med utgangspunkt i hovedpremissene i gravplassloven § 6 og § 7 første ledd. Formålet med endringene er å tydeliggjøre og regulere hvem som har rett til fri grav i Oslo kommune. Det foreslås ingen nye bestemmelser

2. Stenging for kistegravlegging

Spesielle bestemmelser for Gamle Aker kirkegård og Vår Frelses gravlund, som tidligere var regulert i §13, videreføres. I tillegg stenges Nordstrand kirkegård for kistegravlegging.

3. Feste av grav

I dagens gravplassvedtekter, § 5 og § 8, som omhandler feste av gravsteder og fornyet festeavtale, foreslås det endringer. Formålet med endringene er å klargjøre og regulere prosedyrene for feste av gravsteder. Bestemmelsene angående overføring av feste § 9 og fornyet feste § 10 foreslås ikke videreført.

4. Oppsetting av gravminne

Dagens gravplassvedtekter § 11 (fjerning av gravminne), § 12 (gravlegging) og § 18 (godkjenning av gravminne) er viktige for å regulere ulike aspekter ved vedlikehold og bruk av gravsteder. Det foreslås en bestemmelse som samler viktige emner og gir retningslinjer for gravlegging og godkjenning av gravminner.

5. Dekorgjenstander og utstyr på grav

Dagens gravplassvedtekter, § 19 om gravminners utforming, foreslås videreført med noen endringer og tilføyelser av tre nye ledd.

6. Særbestemmelser for gravminner

Dagens gravplassvedtekter, § 21 om gravminners dimensjoner, videreføres med noen endringer.

7. Gravlegging i grav med gravleggingskasse

Dagens gravplassvedtekter, § 14 om gravlegging i betong, foreslås endret.

8. Beplantning

Dagens gravplassvedtekter, § 23, foreslås videreført med endringer.

9. Stell av grav

Dagens gravplassvedtekter, § 24 og § 25 foreslås ikke videreført.

9. Bårerom

Dagens gravplassvedtekter, § 27 om oppbevaring av avdøde før begravelse/bisettelse, foreslås endret med ny overskrift.

10. Navnet minnelund

Dagens gravplassvedtekter, § 6, videreføres med endringer.

11. Næringsvirksomhet

Dagens gravplassvedtekter, § 30, videreføres med endringer.

1. Rett til grav/ tilvisning av grav

1. Dagens regler

I henhold til gjeldende gravplassvedtekter § 7, er utgangspunktet for tildeling av fri grav for avdøde som er folkeregistrert i Oslo basert på soknetilhørigheten til avdøde eller den som sørger for gravferden. For avdøde personer med opphold på sykehjem/institusjon, legges siste folkeregistrerte adresse i Oslo til grunn som bosted før sykehjemmet/institusjonen.

I dagens bestemmelse kan det gis unntak for å tildele grav på en annen gravplass enn den man har soknetilhørighet til, hvis det er «tilstrekkelig plass». Gravplassetaten håndterer årlig en stor mengde henvendelser og søknader om tildeling av grav på gravplasser der avdøde/ansvarlig for gravferden ikke har soknetilhørighet. Dette unntaket praktiseres ikke, siden det ikke er tilstrekkelig plass på gravplassene. Dette har skapt både unødvendig ressursbruk for gravplassmyndigheten og forvirring for innbyggere.

I dagens bestemmelse betegnes avdøde personer som ikke hadde folkeregistrert adresse i Oslo kommune som «utenbysboende». Det følger av bestemmelsen at avdøde gravlegges på den gravplass den som sørger for gravferden sokner til i Oslo kommune. Gravplassetaten kan kun gi tillatelse til gravlegging av utenbysboende på andre gravplasser i kommunen dersom det er tilstrekkelig plass.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten foreslår ikke en ny bestemmelse, da de ønskede endringene er i samsvar med gravplasslovens §§ 6 og 7. Gravplassmyndigheten vil legge gravplasslovens §§ 6 og 7 til grunn for tildeling av grav og vurderingen av hvem som har rett på fri grav i Oslo kommune.

I henhold til gravplassloven § 6 har avdøde personer som ved dødsfallet hadde bopel i kommunen rett til fri grav i kommunen. Gravplassmyndigheten har som praksis å tildele fri grav til avdøde personer som hadde *folkeregistrert* adresse i Oslo. Dersom avdøde hadde folkeregistrert adresse i en annen kommune, vil vedkommende ikke bli ansett som Osloborger med "bopel" i kommunen.

Det vil ikke lenger være krav om soknetilhørighet verken for avdøde eller for den som er ansvarlig for gravferden. vil heller ikke være nødvendig å vurdere om det er tilstrekkelig plass. Så lenge det er ledig grav på et avsatt felt på gravplassen, vil det bli tilvist grav uavhengig av avdødes folkeregistrerte adresse.

I henhold til gravplassloven § 7 tilviser gravplassmyndigheten grav på gravplass. Gravplassmyndigheten vil i tiden fremover kartlegge og regulere på hvilke felt det er hensiktsmessig å tilvise grav, for å bedre utnytte og regulere gravplassene samt optimalisere bruken av ressurser.

Når det gjelder avdøde personer som ved dødsfallet ikke hadde folkeregistrert adresse i Oslo kommune, kan det etter godkjent søknad tilvises ny grav og gravlegges i Oslo kommune mot at avgift som ved feste og kostnader ved gravlegging betales, jf. gravplasslovens § 6 annet ledd.

Avslutningsvis bemerkes det at endringen i dagens praksis vil føre til bedre utnyttelse av gravplassmyndighetens ressurser og gi den enkelte Osloborger større valgfrihet med hensyn til valg av gravplass enn tidligere.

2. Stenging av gravplass

1. Dagens regler

Dagens bestemmelse § 13 fastslår at på Gamle Aker kirkegård og Vår Frelses gravlund er det kun tillatt å gravlegge urner. Dette innebærer at det er ikke tillatt å gravlegge kister der.

Når det gjelder nye graver på Vår Frelses gravlund, kan det bare tildeles graver som er avsatt til ny gravlegging. Med disse gravene følger det et tilhørende gravminne, som blir overdratt mot et fastsatt beløp.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten viderefører dagens bestemmelse om Vår Frelses gravlund og Gamle Aker kirkegård, som er vernet etter verneplan og hvor det kun kan gravlegges urner.

Gravplassmyndigheten foreslår stenging av Nordstrand kirkegård for kistegravlegging. I henhold til Gravplassforskriften § 5 andre ledd kan enkeltgraver, deler av gravplass eller hele gravplassen stenges for kistegravlegging dersom gravstørrelse, jorddybde eller grunnvannsnivå ikke er i samsvar med forskriftens krav. Dersom gjenbruk av kistegraver ikke er mulig på grunn av jordbunnsforholdene på gravplassen, jf. § 12 tredje ledd første setning, kan deler av eller hele gravplassen stenges permanent for kistegravlegging.

Gravplassmyndighetens erfaring gjennom mange år viser at nedbrytingen generelt er dårlig på Nordstrand. For å finne en egnet ny grav, må det alltid gjennomføres mange prøvegravinger for å finne en som kan brukes. I forbindelse med ny forskning (Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) «EGNET JORD FOR KISTEGRAVER, side 94: 6.2.3.1) kommer det fram momenter som bekrefter det vi har observert i praksis gjennom mange år.

Gravplassmyndigheten har som tiltak å tildele nye graver som urnegraver og å sette nye vilkår ved festefornyelse, slik at graven kun kan festes videre som urnegrav. Det tilvises ingen nye graver til kistegravlegging. Det blir lagt til grunn en festeavgift for urnegrav og ikke kistegrav. Siden gjenbruk av kistegraver er vanskelig på grunn av dårlig nedbrytning, mener vi at den beste løsningen er permanent stenging for kistegravlegging. Ledige graver registreres med redusert gjenbrukbarhet og kun mulighet for urnenedsettelse i fagsystemet.

Felles for gravfeltene er at de faller inn under kategorien gravfelt der gravstørrelse, jorddybde eller grunnvannsstand ikke samsvarer med kravene i forskriften, og at det ikke vil hjelpe med nytt gravkart, oppfylling av jord eller drenering. Gravplassmyndigheten har vurdert om ny drenering vil hjelpe; det vil særlig hjelpe for ytterkantene. Men som et helhetlig tiltak vil det ikke være tilstrekkelig, da det heller ikke er fungerende drenering inne på feltene. Å drenere

inne på feltene er vanskelig å få til ordentlig, da det fort oppstår konflikter mellom gravene der inne. Ny forskning viser at man ved etablering bør sørge for en helhetlig drenering av feltet, i tillegg til at man fyller opp med egnet jord for kistegravlegging. Så som tiltak er det egentlig kun aktuelt ved nyetablering av felt. Det foreligger i dag ingen teknisk løsning eller erfaring som løser dreneringsproblematikken på felt som er i bruk og hvor flere av gravene er i fredningstiden. Uten kontaktdrenering vil tilfredsstillende nedbryting ved ny gravlegging være usikkert i leirjordsområder med høyt grunnvann, selv om man tilfører drenerende jordmasser i selve gravåpningen.

Utfordringene ved Nordstrand kirkegård er ikke bare knyttet til "gravstørrelse, jorddybde eller grunnvannsstand som ikke samsvarer med forskriftens krav", og der "nytt gravkart, oppfylling av jord eller drenering rundt et utsatt gravfelt" ikke vil hjelpe. Dette gjelder også at jordkvaliteten ikke er egnet til nedbryting av kister, typisk leirjord. Etter en helhetlig vurdering av situasjonen på Nordstrand og de momentene som er vurdert, mener gravplassmyndigheten at den beste løsningen er å stenge kirkegården for kistegravlegging, men tilby festere og innbyggerne urnegrav med plass til seks urner.

Stengning for kistegravlegging bryter med forventningene innbyggerne har. Gravplassmyndigheten vil varsle festere og ansvarlige for graver om utfordringene med kistegravlegging på det aktuelle feltet, slik at de kan ta utsiktene til mulig stengning med i vurderingene når et feste skal fornyes eller noen skal gravlegges. Den enkelte fester eller ansvarlige tilskrives direkte i anledning denne høringen.

3. Gravsted og feste

1. Dagens regler

Muligheten til å opprette et *gravsted* er regulert i dagens gravplassvedtekter § 5, som gir anvisninger for å reservere en ledig kistegrav ved siden av den som brukes til den aktuelle gravleggingen. Gravplassetaten har myndighet til å tillate reservering av én ledig kistegrav ved siden av den som er valgt for gravleggingen, noe som betyr at hvert gravsted kan maksimalt inneholde to kistegraver. Ønsket om å reservere en sidegrav må angis i begjæringen om gravlegging, og begjæringen må være mottatt av Gravplassetaten senest to virkedager før den planlagte gravleggingen. Det er en forpliktelse å betale festeavgift for den reserverte sidegraven. Festeavgiften tilsvarer fredningstiden for graven som blir brukt til gravleggingen. Det er viktig å merke seg at urnegraver ikke kan festes sammen i henhold til denne bestemmelsen.

I henhold til dagens gravplassvedtekter § 8, har-fester mulighet til å inngå avtale om å feste graven/gravstedet mot betaling av festeavgift når gravens fredningstid utløper. Denne avgiften betales normalt for en periode på fem år av gangen, og feste av grav kan avtales for en maksimal periode på 20 år, med mulighet for ytterligere forlengelse i opptil 20 år. Minst seks måneder før utløpet av fredningstiden sender Gravplassetaten skriftlig varsel til festeren, med tilbud om å inngå en ny festeavtale. Dersom festeavgiften ikke betales innen den angitte fristen, vil det bli satt opp et varselkort på graven. Avtale om feste av grav kan inngås inntil seks måneder etter utløpet av festetiden/fredningstiden. Avtale om forlenget feste av grav kan

inngås inntil seks måneder etter at den eksisterende festeavtalen er utløpt. Etter utløpet av disse fristene vil graven tilfalle gravplassen.

Videre er det egne bestemmelser for overføring av feste i dagens gravplassvedtekter § 9. Denne bestemmelsen omhandler prosedyren for overføring av festet grav, hvor godkjenning fra Gravplassetaten er nødvendig. Melding om overføring av feste må gis innen seks måneder etter festers død. Hvis dette ikke blir gjort, vil graven automatisk tilfalle gravplassen. Dersom avdøde skal gravlegges i sin egen grav, må det avklares en ny feste før gravleggingen kan finne sted.

Dagens gravplassvedtekter § 10, omhandler fornyet feste. Denne bestemmelsen gir Gravplassetaten myndighet til å tillate fornyet feste av en grav, etter søknad fra interesserte parter. Ved fornyet feste av grav må det betales en avgift som tilsvarer eventuell ubetalt festeavgift fra tidligere år.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten foreslår to nye bestemmelser: «6 Gravsted», som regulerer retten til å feste gravsted, og «§ 7 Feste av grav», som regulerer muligheten til å inngå festeavtale og festetid. En grunn til denne endringen er at mye av det som er dekket i dagens gravplassvedtekter §§ 9 og 10, er regulert i gravplassloven §§ 14–16.

Dagens bestemmelse om gravsted gir anledning til å feste en grav ved siden av graven som tas i bruk ved gravlegging, både ved gravlegging av avdøde som var folkeregistrert i Oslo, og for avdøde som var folkeregistrert i en annen kommune. Nå foreslår det en endring der det kun er anledning til å feste en grav ved siden av graven som tas i bruk ved gravlegging, når det tilvises kistegrav med ett nivå til avdøde Osloborgere.

Ved tilvisning av kistegrav med to nivåer vil det ikke være anledning til å feste en grav ved siden av. Dette begrunnes med hensyn til plassutnyttelse og sikkerhet. Når en kistegrav har to nivåer, er det begrenset plass rundt selve graven. Å tillate feste av en grav ved siden av kan føre til overbelastning av området eller potensielle sikkerhetsrisikoer, som fare for at en grav kan kollapse inn i en annen.

Det vil ikke være anledning til å feste en grav ved siden av ved gravlegging av avdøde som hadde folkeregistrert adresse (bopel) i en annen kommune. Dette begrunnes blant annet med at tilgjengeliggjøring av areal og kistegravene på gravplassene i Oslo kommune har begrenset gjenbruksbarhet og få ledige kistegraver.

I den foreslåtte bestemmelsen § 6 «Gravsted» tredje ledd heter det at det ikke er anledning til å feste en sidegrav ved gravlegging i en grav med gravleggingskasse. Dette begrunnes blant annet med at det er tillatt å gravlegge kiste nummer to i samme kum. Dette er med tanke på plassutnyttelse og effektiv ressursbruk. En gravleggingskasse er vanligvis en struktur som tillater flere kister å bli plassert oppå hverandre i samme gravsted. Tillatelse til å feste sidegraver ved siden av en gravleggingskasse ville potensielt begrense muligheten for å bruke gravområdet fullt ut. I stedet kan man tillate at flere kister blir plassert i samme kasse, noe som optimaliserer plassutnyttelsen.

Gravplassmyndigheten mener at hensynet til gjenlevende ektefelle eller familiemedlem som ønsker å bli gravlagt i samme grav eller ved siden av, er tilstrekkelig ivaretatt i de skisserte tilfellene.

I den foreslåtte bestemmelsen § 6 «Gravsted» fjerde ledd foreslås det at rammegraver, som består av to eller flere graver som er festet sammen, vanligvis ved hjelp av en felles ramme eller struktur, ikke kan deles opp ved fornyelse av festeavtalen. Dette betyr at selv om festeavtalen må fornyes, vil gravene fortsatt være bundet sammen som én enhet og ikke kan deles opp i separate graver

Det gis klare retningslinjer for inngåelse av festeavtale i den foreslåtte bestemmelsen § 7 «Feste av grav» fjerde ledd. Det er foreslått at etter utløp av festetiden eller fredningstiden, kan graven eller gravstedet festes for fem nye år. Etter 40 år fra siste gravlegging kreves det spesielt samtykke fra Gravplassmyndigheten for å fornye festet. Festeren skal varsles i god tid før festetiden utløper.

I den foreslåtte bestemmelsen § 7 «feste av grav», femte ledd, gis det adgang til å feste grav med gravleggingskasse etter en fredningstid på 20 år (se nærmere redegjørelse i punkt 7.2).

Det er videre foreslått endringer i hvilke tilfeller man åpner opp for tilbakebetaling av festeavgift. Det er satt to vilkår om at innbetalt festeavgift kun refunderes i henhold til bindende rettsregler, eller ved særlige grunner.

Vi ønsker, parallelt med arbeidet med nye gravplassvedtekter, å innføre en praksis for frie graver og festede graver som er i tråd med normalordningen etter gravplassloven. Gravplassetaten har hatt en praksis der vi har omgjort festede graver til frigraver når en avdød Osloborger blir gravlagt i en festet grav. Med ny praksis vil festet grav forbli festet også når en Osloborger gravlegges i den.

Endring i praksis om fri grav og festet grav har ikke tilbakevirkende kraft. Dette innebærer at dersom det er registrert en grav som fri grav før endringen, selv om graven egentlig var en festet grav, vil graven fortsatt regnes som fri grav etter at den nye forskriften om gravplassvedtektene har tredd i kraft.

4. Åpning av grav og oppsetting av gravminne

1. Dagens regler

I dagens vedtekter er tematikken rundt åpning av grav og oppsetting av gravminne fordelt på flere bestemmelser. § 11 omhandler fjerning av gravminner. Dersom gravminner eller lignende ikke blir fjernet fra graven innen seks måneder etter at fredningstiden utløper eller festeavtalen opphører, tilfaller de gravplassen.

I henhold til dagens gravplassvedtekter § 12 kan graving kun utføres av personer som er bemyndiget av Gravplassetaten. Tillatelse til graving gis kun etter at nødvendig dokumentasjon er mottatt av etaten. Hvis det ikke er mulig å få festers samtykke til bruk av graven, avgjør Gravplassetaten om gravleggingen kan gjennomføres eller ikke. Ved åpning av en grav kan jord legges på omkringliggende graver, og gravutstyr kan flyttes. Det er Gravplassetatens ansvar å

sørge for at omkringliggende graver blir istandsatt etter slik bruk. Eventuelle skader som oppstår på tilstøtende graver under gravleggingen, vil bli utbedret av Gravplassetaten uten at det kreves vederlag.

I dagens gravplassvedtekter § 18 fastsettes det at det er Gravplassetaten som godkjenner søknader som omhandler gravminner og annet varig gravutstyr. Den aktuelle gravplassen godkjenner slike søknader.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten mener at det ikke er nødvendig å regulere ha egen bestemmelse om fjerning av gravminne, gravlegging, godkjenning av gravminne.

Mye av dette allerede er regulert i gravplassloven og gravplassforskriften. Lokal regulering var nødvendig da gravplassmyndighet og driftsansvar var fordelt mellom henholdsvis Kirkelig fellesråd og Oslo kommune. Forslaget til ny bestemmelse bygger på Gravplassetatens erfaringer, og nødvendigheten av å balansere behovet for strukturert regelverk på gravplassen med hensynet til og respekten for de pårørende.

Den foreslåtte bestemmelsen § 8 «åpning av grav» er en generell bestemmelse som viderefører dagens gravplassvedtekter § 12 tredje ledd.

I den foreslåtte bestemmelsen § 9 «oppsetting av gravminne» første ledd presiseres det at gravminne kan ikke settes opp før Gravplassmyndigheten har godkjent det aktuelle gravminnet. Hensikten med å kreve godkjenning fra Gravplassmyndigheten før gravminnet settes opp, er kontroll og kvalitetssikring. Endringene i bestemmelsen fører ikke til praktiske endringer i forhold til søknad og godkjenning av gravminne.

Det er en tidsbegrensning på seks måneder etter gravlegging av kisten, før gravminnet kan settes opp. Dette indikerer en viss ventetid for å sikre at graven får tid til å sette seg. Dette er videreføring av praksis.

Gravminner på urnegraver kan settes opp umiddelbart etter urnenedsettelsen, fordi jordforstyrrelsen er liten ved en urnenedsettelse.

Det er tillatt å plassere en midlertidig merking med avdødes navn på graven. Det som er endringen, er at den midlertidige merkingen kan stå i maksimalt ett år. Etter dette fjerner gravplassmyndigheten merket. Dette er for å opprettholde en ryddig og oppdatert gravplass, samtidig som det gir pårørende tid til å vurdere permanent gravmarkering.

NI forslaget til ny bestemmelse foreslår Gravplassmyndigheten også at ved første bruk av et gravsted plasseres gravminnet i bakkant av den første graven. Etter at den andre graven tas i bruk, midtstilles gravminnet. På gravsteder tillates kun ett gravminne. Hvis tekstflaten er full, kan gravminnet snus, og baksiden tas i bruk. Å regulere plasseringen av gravminnet på et festet gravsted sikrer ivaretagelse av praktiske og estetiske hensyn.

Det foreslås også forbud mot dekke til gravminnet ved bruk avtrekk eller lignende. Forbudet mot å dekke til gravminnet har som formål å bevare siktlinjer, og sikre at gravminnene forblir synlige og tilgjengelige.

5. Dekorgjenstander og utstyr på grav

1. Dagens regler

Dagens gravplassvedtekter § 19 annet ledd omhandler regler og retningslinjer for fastmonterte dekorgjenstander på gravminner på gravplasser.

Fastmonterte dekorgjenstander på gravminnet er tillatt, men med visse begrensninger. Disse begrensningene omfatter at de ikke skal være til sjenanse for andre, eller hindre eller utgjøre fare for driften av gravplassen.

Fastmonterte dekorgjenstander som monteres på toppen av gravminnet, for eksempel lykter eller andre dekorative elementer, må ikke stikke høyere enn 8 cm over toppen av gravminnet. Dette sikrer en viss ensartethet og estetikk på gravplassen.

Lykter som monteres fast i fronten av gravminnet, skal være demonterbare. Dette muliggjør vedlikehold og eventuell utskiftning av lykter uten å måtte fjerne hele gravminnet.

En montert lykt skal plasseres minst 15 cm over sokkel eller terreng, og skal ikke stikke ut over gravminnets øvrige kanter. Dette sikrer en trygg og estetisk forsvarlig plassering av lyktene.

Blomstervaser som plasseres på graven, må være laget av uknuselig materiale. Dette reduserer risikoen for skader og søl på graven.

Gravplassetaten fraskriver seg erstatningsansvar for skader eller ødeleggelser på gravminner eller deler av gravminner, forårsaket av naturhendelser, hærværk, tyveri eller lignende. Dette innebærer at ansvaret for slike skader eller tap, ligger hos den som eier gravminnet eller dekorelementene.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten mener at det er behov for en egen bestemmelse som omhandler dekorgjenstander og utstyr på gravplassen. Samlet sett sikrer denne bestemmelsen at alle elementer opprettholder visuelle standarder, respekterer andres opplevelse av gravplassen og bidrar til en verdig atmosfære.

Endringen i forhold til dagens bestemmelse blir en utfyllende bestemmelse som kun omhandler dekorgjenstander og utstyr på gravplassen. Med denne begrunnelsen videreføres dagens § 19 annet ledd til forslagets andre ledd, mens det legges til tre nye setninger i bestemmelsen.

Forslagets første ledd handler om godkjenning av gravminner og tilbehør. Det presiseres at dekorasjoner, navneplater og gravminnets fundament eller sokkel anses som en del av gravminnet. Før montering må disse elementene godkjennes av Gravplassmyndigheten. Dette sikrer at gravplassen opprettholder visuelle standarder, og at de installerte elementene er trygge og passende.

I forslagets tredje ledd reguleres ansvaret for dekorgjenstander og utstyr: dekorgjenstander, gravutstyr og planter anses som festers ansvar.

I forslagets fjerde ledd reguleres forbud mot å oppbevare dekorasjonsartikler eller hageutstyr bak gravminnet. Bestemmelsen hensyntar drift på gravplassen, hindrer rot og uorden bak

gravminnene og bidrar til å opprettholde et ryddig og velstelt utseende på gravplassen.

6. Særbestemmelser for gravminner

1. Dagens regler

Dagens gravplassvedtekter § 21 gir regler og begrensninger for størrelsen på gravminner.

I første ledd gir bestemmelsen en generell veiledning om de alminnelige reglene for gravminner i forskrift til gravferdsloven kapittel 3. Dette betyr at de vanlige reglene for gravminner skal følges, med mindre noe annet spesifikt kommer frem av denne bestemmelsen, eller av tidligere spesifikke regler som gjelder på visse gravplasser, på grunn av historiske og lokale forhold.

Reglene om maksimumsstørrelse gjelder spesifikt for gravfelt anlagt før 1. januar 1997. Dette viser en tidsgrense og stiller spesifikke krav til gravminner på eldre gravfelt.

Urnegraver:

1/2 m² i rekke: høyde 60 cm, bredde 40 cm.

3/4 m² i rekke: høyde 70 cm, bredde 50 cm.

1 m² i rekke: høyde 80 cm, bredde 60 cm.

1 m² frittliggende: høyde 100 cm, bredde 70 cm.

2 m² frittliggende: høyde 140 cm, bredde 100 cm.

Kistegraver:

Enkel kistegrav: høyde 150 cm, bredde 70 cm.

Gravsted: høyde 150 cm, bredde 130 cm

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten mener at det fortsatt er behov for særbestemmelser for gravplassene i Oslo, siden kirkegårdene og gravlundene ble etablert før januar 1997. På det tidspunktet disse ble etablert, gjaldt det andre regler og skikker for gravlegging enn det gjør i dag.

Gravplassmyndigheten ønsker likevel å følge forskriftens § 23 så langt det lar seg gjøre.

Derfor har vi endret særbestemmelsene slik at de bare gjelder tre gravtyper for urnegraver, og resten dekkes av forskriften og bruker de samme begrepene som forskriften.

7. Gravlegging i grav med gravleggingskasse

1. Dagens regler

I dagens gravplassvedtekter § 14, tillates gravlegging i betongkummer, og graven blir fredet for ubegrenset tid. For å utføre en slik gravlegging kreves det at den gjeldende avgiften for ubegrenset fredning betales til Gravplassetaten. Videre spesifiseres dimensjonene og målene for betongkummen og lokket, samt ansvaret for å senke ned kummen og de tilhørende kostnadene.

I henhold til dagens praksis er det den ansvarlige for gravferden som også har ansvaret for å anskaffe og anlegge gravleggingskassen av betong, inkludert å legge på lokket etter gravferden. I henhold til denne praksisen, betales en avgift for graven for uendelig fredning. For avdøde med bosted i Oslo, betales det en avgift for 40 år, og for avdøde som ikke er bosted i Oslo, betales det en avgift for 60 år.

Dagens bestemmelse oppgir maksimale mål for betongkummer som benyttes til gravlegging, samt pålegger ansvarlig for gravferden å selv kjøpe og å installere kum.

2. Gravplassmyndighetens vurdering og forslag

Gravplassmyndigheten i Oslo er den eneste som tilbyr gravlegging i grav med gravleggingskasse. Gravplassmyndigheten i Oslo tilrettelegger graven for plassering av gravleggingskassen (tidligere kjent som betongkum). Gravene er større enn vanlige graver, og formålet med gravleggingen er ikke at avdøde skal gå i oppløsning, men snarere at avdøde ikke skal eksponeres for vann, jord, luft, osv.

Bestemmelsens overskrift foreslås endres til *gravlegging i grav med gravleggingskasse*. I forslaget til ny bestemmelse gis retningslinjer og krav for bruk av gravleggingskasser med lokk på bestemte felt på en gravplass. Tillatelse til gravlegging med bruk av gravleggingskasse gis kun på avsatte felt.

Det nye feltet som er etablert på Grefsen kirkegård gir plass til større kummer enn det som tillates etter dagens regler. Graven er bred nok til at to kister kan stå ved siden av hverandre. Siden gravleggingskassen kan være stor nok til å romme to kister, vil det ikke være anledning å feste graven ved siden av. Erfaringen viser at å tillate festing av sidegrav vil gjøre det vanskelig å opprettholde systematikken i gravleggingen og rent praktisk vil dette kunne gjøre det vanskeligere å anlegge graver på sikt.

Gravplassmyndigheten i Oslo ønsker å endre praksisen som knytter seg til anskaffelse og anleggelse av gravleggingskasser, og vil anlegge gravleggingskassene selv. Slik får vi kontroll over arbeidet på gravplassen og hensyntar helse, miljø og sikkerhet. Kostnaden for bruk av gravleggingskasse skal betales av den ansvarlige for gravferden. Betalingen må gjøres til Gravplassmyndigheten før gravleggingen kan gjennomføres. Det legges opp til at samme praksis og prinsipper for fredningstid og feste skal gjelde for denne gravleggingsformen. Det vil si at ved gravlegging, vil det ikke bli krevd avgift for uendelig fredning slik praksis tidligere har vært. Reglene om rett til grav etter gravplassloven § 6, og ansvar for gravferd etter gravplassloven § 9 gjelder tilsvarende.

Kister som nedsettes i gravkasse av betong, skal kunne tåle oppbevaring i minst 100 år. Kistene som brukes er ikke nedbrytbare, og liket nedbrytes ikke på samme måte som ved vanlig kistegravlegging. Det åpnes for å feste gravene etter fredningstiden. Dersom graven ikke festes, vil grav og gravutstyr tilfalle Gravplassmyndigheten. Håndteringen av kistene, skjer i samsvar med til enhver tid gjeldende praksis og regelverk.

De alminnelige reglene om sikring av gravminne, ansvar for graven og godkjenningskvalitet, gjelder tilsvarende.

8. Beplanting

1. Dagens regler

Dagens gravplassvedtekter § 23 omhandler regler, retningslinjer og ansvar knyttet til utforming, vedlikehold og plantebed på gravplasser, med formål om å opprettholde en verdig og estetisk tiltalende gravplass.

I henhold til bestemmelsen tillates ikke innramming av graver eller plantebed i form av blomsterrammer, hekker, steiner, gjerder eller lignende. Beplantning på gravsteder skal samles i ett plantebed og ikke strekke seg mer enn 80 cm frem fra bakkanten av graven. Bredden på plantebedet må ikke overstige største tillatte bredde for gravminnet på graven.

På frittliggende graver, kan plantebedet være bredere enn på enkelte kistegraver. Her kan plantebedet maksimalt ha samme størrelse som graven. Festere er ansvarlige for å fjerne beplantning som er til sjenanse for omkringliggende graver. Gravplassetaten kan fjerne slik beplantning dersom dette ikke overholdes, etter at festeren er varslet. Utenfor plantebed skal graven sås til med gress. Singel tillates kun i forbindelse med rammegraver. Kranser, båredekorasjoner og lignende på graven, skal være komposterbare. Gravplassetaten gjennomfører årlig vårrydding på gravplassene.

2. Gravplassmyndighetens vurdering og forslag

Gravplassmyndigheten ser nødvendigheten av egne bestemmelser om denne tematikken. Forbudet mot innramming av grav og plantebed videreføres i forslaget. Formålet med bestemmelsen er å sikre miljøvennlighet, sikkerhet og enkel vedlikeholdelse på gravplassene.

I forslagets første ledd gis ytterligere detaljer og krav, spesielt knyttet til materiale og sikkerhet. Planter, kranser og lignende brukt ved gravferd eller til pynting av grav skal være komposterbare. Dette sikrer at alt materiale som brukes er nedbrytbart og miljøvennlig. Dekorasjoner må ikke være til hinder eller fare for driften av gravplassene, hvilket betyr at de ikke skal hindre vedlikehold eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Bruk av kjemiske ugressmidler er forbudt, noe som beskytter miljøet og de som oppholder seg på gravplassen.

I forslagets andre ledd gis beplantningsregler. Beplantning skal være samlet på et felt foran gravminnet, hvilket gir et ryddig og ensartet utseende på gravplassen. Beplantning utenfor det avsatte feltet er ikke tillatt. Dette hindrer uorden og sikrer enkel vedlikeholdelse. Bredden på bedet kan maksimalt tilsvare bredden på gravminnet, med en spesiell regel for gravminner mindre enn 60 cm der bedet kan være opptil 60 cm bredt. Lengden på bedet kan være maksimalt 60 cm fra bakkanten av gravminnet. Dette begrenser hvor langt fremover beplantningen kan strekke seg. Det er ikke tillatt å plante vekster som overstiger gravminnets høyde eller går utover plantefeltet, hvilket sikrer at alle graver forblir synlige og lett tilgjengelige.

I forslagets tredje ledd gis regler om dekorgjenstander på gravsted. Faste dekorgjenstander som blomsterurner og lykter er kun tillatt i plantebedet. Dette forhindrer spredning av dekorasjoner og holder området ryddig. Levende lys skal stå i lukket lykt, noe som reduserer risikoen for brann og andre ulykker.

I forslagetets fjerde ledd gis regler om fjerning av dekorgjenstander. Lys og andre løse dekorgjenstander skal fjernes etter bruk. Dette betyr at lys, blomster og andre løse dekorasjoner ikke skal bli værende på graven etter at de har tjent sin hensikt. Dette bidrar til å holde gravplassen ryddig og forhindrer at gamle, visne dekorasjoner eller nedbrente lys blir liggende og skaper et uryddig utseende.

I forslagetets femte ledd gir regler om forbud mot innramming. Det er ikke tillatt å ramme inn plantebedet eller graven. Dette forbudet sikrer at det ikke blir satt opp fysiske barrierer rundt plantebed eller graver. Forbudet mot innramming av plantebedet eller graven bidrar til å opprettholde en ensartet og åpen struktur på gravplassen, noe som gjør det enklere for vedlikeholds personell å utføre sine oppgaver effektivt og trygt.

9. Stell

1. Dagens regler

Dagens vedtektsbestemmelser inkluderer § 24 om frivillig avtale om stell av grav, som tillater flerårige avtaler.

I tillegg omhandler § 25 pliktig stell av frittliggende graver. Denne bestemmelsen angir betalingsplikt, stell og konsekvensene ved manglende oppfølging av plikter. Festere av frittliggende graver må betale for årlig stell av graven.

I § 26 fastslås det at Gravplassetaten har ansvaret for å sørge for at graven vedlikeholdes, i henhold til inngåtte avtaler. Dette innebærer at Gravplassetaten skal utføre eller sørge for nødvendig vedlikehold og stell av graven, i samsvar med vilkårene og betingelsene som er avtalt mellom Gravplassmyndigheten og festeren av graven.

2. Gravplassmyndighetens vurdering og forslag

Gravplassmyndigheten mener at det ikke er nødvendig med revisjon av disse bestemmelsene, og det er heller ikke nødvendig å videreføre dagens bestemmelser. Vi avviker pliktig stell for frittliggende graver. Det vil fortsatt være mulig å inngå avtale om stell, men en slik avtale vil ha en kortere varighet enn det som er praksis i dag.

I forslaget gis regler om at ansvarlig for fri grav eller fester kan inngå avtale om at kommunen, eller næringsdrivende med tillatelse etter § 18, kan utføre beplantning og stell av graven.

Likevel forblir det juridiske og overordnede ansvaret hos den som har ansvaret for graven. Forslaget sikrer at gravplassen holdes i god stand, samtidig som det gir fleksibilitet og valgfrihet for alle som er ansvarlig for grav.

10. Bårerom

1. Dagens regler

Dagens gravplassvedtekter § 27 regulerer prosedyrene for å åpne kister i forbindelse med gravferden, og omfatter åpningsprosedyrene for kister under ulike omstendigheter. Den understreker behovet for tillatelser og varsling, samtidig som den tar hensyn til spesielle forhold som smittsomme sykdommer.

Kister kan ikke åpnes uten tillatelse fra den som besørger gravferden. Dersom det er nødvendig å åpne kisten med påfølgende visning, skal dette meldes til ansvarlig for bårerom eller kapell i god tid før visningen. Dette etablerer en formell prosedyre for å varsle og koordinere slike handlinger.

Visningen skal finne sted uten medvirkning fra Gravplassetatens ansatte. Dette antyder at aktørene som er ansvarlige for gravferden skal håndtere visningen selvstendig.

Ved dødsårsaker som involverer smittsom sykdom, kan kisten ikke åpnes uten tillatelse fra helsemyndighetene.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten ser behovet for en bestemmelse som regulerer og kontrollerer tilgangen til og bruken av bårerom, kapell og tilhørende fasiliteter på gravplassen, for å sikre at de benyttes i samsvar med gjeldende retningslinjer og tillatelser fra Gravplassmyndigheten. Gravplassmyndigheten mener at det ikke er nødvendig å regulere prosedyrene for åpning av kister, ettersom dette allerede er regulert i gravplassloven og gravplassforskriften. Men videreføringen av dagens vedtekter § 27 andre ledd, regulerer hvem som er ansvarlig for håndtering av åpning av kiste.

I forslaget fremgår det at bårerom kun skal brukes til oppbevaring av døde i tiden før gravlegging. Dette betyr at bårerom kun er ment for midlertidig oppbevaring av døde fra tidspunktet de ankommer til de blir gravlagt. Dette begrenser bruken av bårerom til sitt primære formål og forhindrer annen aktivitet eller lagring.

I forslaget reguleres adgang til bårerom. Ingen har adgang til bårerom uten tillatelse fra Gravplassmyndigheten i Oslo. Dette sikrer at tilgang til bårerom kontrolleres og begrenses til autorisert personell, noe som ivaretar sikkerhet og respekt for de avdøde.

I forslaget reguleres åpning av kiste og visning. Åpning av kiste med påfølgende visning skal meldes til ansvarlig for bårerom eller bårerom i god tid før visning, og skal finne sted uten medvirkning fra Gravplassmyndighetens ansatte. Planer om å åpne en kiste for visning må rapporteres til den ansvarlige for bårerom eller bårerom på forhånd. Dette sikrer at de nødvendige forberedelser og tillatelser er på plass.

Visningen må skje uten hjelp fra ansatte i Gravplassmyndigheten. Dette kan skyldes juridiske, etiske eller praktiske hensyn, slik som spesialisert opplæring eller ansvarsbegrensninger for de ansatte.

11. Navnet minnelund

1. Dagens regler

Dagens gravplassvedtekter § 6 gir retningslinjer for gravlegging i navnet minnelund, herunder betaling for navneplate og stell, anvendelse av vedtektene, fjerning av navneplate ved gravenes sletting, reservering av plass for ekstra navneplate og betaling av årlig avgift for reservert plass.

Ved gravlegging i navnet minnelund må det betales for navneplaten og stell i henhold til fastsatte takster. Etter fredningstidens utløp gjelder forskriftens bestemmelse i § 8 tilsvarende for feste av grav i navnet minnelund. Når graven ikke lenger er i bruk eller blir

slettet, fjernes også navneplaten fra minnelunden. Ved ønske fra fester kan det reserveres plass i navnet minnelund til én ekstra navneplate i tillegg til den som tilhører vedkommende som blir gravlagt. Ved reservasjon av plass til en ekstra navneplate må det betales en årlig avgift i henhold til fastsatte takster.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten mener at det er behov for endringer i dagens bestemmelse basert på endringer i gravplassloven og gravplassforskriften, samt i forbindelse med etableringen av nye minnelunder i Oslo.

Forslaget til ny bestemmelse gir retningslinjer for gravlegging i navnet minnelund, inkludert hvordan navnene på avdøde blir plassert på et felles minnesmerke, begrensninger og varighet av navneplatene, reservasjon av feste av grav ved siden av, og begrensninger på opparbeidelse av eget plantebed.

Ved gravlegging i navnet minnelund blir navnet til avdøde påført en navneplate som plasseres på et felles minnesmerke. På minnelunder anlagt før 2024 kan navneplater inneholde kun ett navn. På minnelunder anlagt etter 2024 kan navneplater inneholde maksimalt to navn.

Videre er det spesifisert at navnene står på minnesmerket i 20 år, og graven kan festes etter dette tidspunktet. Det er imidlertid ikke tillatt å utføre ny gravlegging i graven, etter at den er festet. Ved reservasjon av grav ved siden av i navnet minnelund, er det navneplatene som vil bli plassert ved siden av hverandre på minnesmerket, og ikke nødvendigvis de fysiske gravene. Man reserverer både grav og navneplate, og det må være plass i bakken i minnelunden for å kunne reservere grav.

Det videreføres at det ikke er tillatt å opparbeide eget plantebed eller blomsterbed for grav i minnelunden. Dette betyr at det ikke er tillatt å ha individuelle eller separate plantefelt for hver grav, men blomster kan legges og gravlys kan tennes på steder anvist av Gravplassmyndigheten.

12. Næringsvirksomhet

1. Dagens regler

Dagens gravplassvedtekter § 30 gir Gravplassetaten myndighet til å gi tillatelse til næringsdrivende for ervervsmessig virksomhet på gravplassene. Dette kan inkludere montering og vedlikehold av gravminner, samt planting og stell av graver.

Næringsdrivende må følge gjeldende regelverk, ordensregler for gravplassene og eventuelle vilkår som er fastsatt i tillatelsen fra Gravplassetaten. Tillatelsen kan tilbakekalles, dersom disse kravene ikke oppfylles. Næringsdrivende som utfører arbeid på gravplassene, er ansvarlige for skader som oppstår i forbindelse med arbeidet, inkludert skader forårsaket av transportmiddel eller utstyr. Skader skal straks varsles til Gravplassetaten, og deretter utbedres.

Gravplassetaten skal informere Kirkelig fellesråd (KfiO) på forhånd om den ervervsmessige virksomheten, som skal utføres på gravplassen. Tillatelsen kan nektes ved saklig grunn.

2. Gravplassmyndighetens vurderinger og forslag

Gravplassmyndigheten viderefører dagens bestemmelse med noen endringer. Forslaget regulerer krav og retningslinjer for næringsdrivende som ønsker å drive virksomhet på gravplassen.

I forslaget spesifiseres tillatelse og omfang av virksomhet. Næringsdrivende som ønsker å drive virksomhet på gravplassen, skal innhente tillatelse fra Gravplassmyndigheten. Tillatelsen kan tilbakekalles dersom vedkommende ikke retter seg etter de gjeldende regler. Dette sikrer at kun autoriserte og godkjente virksomheter kan operere der.

Tillatelsen er betinget av at næringsdrivende følger gjeldende regler. Gravplassmyndigheten har rett til å tilbakekalle tillatelsen hvis reglene brytes. Dette gir myndigheten en mekanisme for å opprettholde orden og standarder på gravplassen.

I forslaget spesifiseres hvilken aktivitet som er tillatt. Slik virksomhet kan bare omfatte montering, sikring og vedlikehold av gravminner, samt beplantning og stell av graver. Dette avgrenser virksomhetens omfang og sikrer at arbeidet som utføres er relevant og nødvendig for gravplassens vedlikehold.

I forslaget er det også spesifisert virkning av brudd på tillatelsen. Brudd på tillatelsen skal rettes etter varsel, og ved gjentatte eller grove brudd kan tillatelsen trekkes tilbake med umiddelbar virkning. Ved brudd på tillatelsen skal den næringsdrivende varsles og få mulighet til å rette opp feilene. Hvis bruddene er gjentatte eller grove, kan tillatelsen trekkes tilbake umiddelbart. Dette sikrer at næringsdrivende er forpliktet til å følge reglene og gir Gravplassmyndigheten mulighet til å handle raskt ved alvorlige brudd.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det nye forslaget til gravplassvedtekter kan medføre visse konsekvenser for saksbehandling, rutiner og økonomi.

Endringene i vedtektene påvirker ikke de prinsipielle rettighetene borgerne har i henhold til gravplassloven og gravplassforskriften. For eksempel vil endringer i dagens vedtektsbestemmelse § 7 om retten til grav føre til endringer i rutiner og saksbehandling i etaten, men det vil ikke endre retten til fri grav for borgere som er folkeregistrert på en adresse i Oslo (bopel). Gravplassmyndigheten (Gravplassetaten) tilviser, mens det fortsatt er opp til den enkelte å velge gravplass.

Endringer i hvem som har rett til å feste sidegrav ved kistegravlegging vil kunne medføre økonomiske konsekvenser, da tilgangen begrenses sammenlignet med dagens ordning.

Avviklingen av pliktig stell vil også kunne ha økonomiske konsekvenser, men festernes valgfrihet veier tyngst. Det vil fortsatt være mulig å inngå avtale om stell med Gravplassmyndigheten i Oslo eller en annen virksomhet.

13. Forslag til ny forskrift

Forskrift om gravplassvedtekter, Oslo kommune

Hjemmel: Fastsett av Oslo bystyre [dato] med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 32 om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) § 14 første ledd og § 21 første ledd og forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd 10. januar 1997 nr. 16 (gravplassforskriften) § 15a fjerde ledd.

Godkjent av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark [dato], jf. lov 7. juni 1996 nr. 32 om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) § 21 første ledd.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å forvalte og drifte gravplassene i Oslo kommune etter gjeldende lover og regler.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for gravplassene i Oslo kommune og har sitt geografiske virkeområde i Oslo kommune.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften betyr

- a. ordinær urnegrav: grav som brukes til askeurner
- b. kistegrav: grav som ivaretar krav til størrelse for gravlegging av kister
- c. festet grav: grav som det er inngått eller fornyet festeavtale for
- d. festeavtale: avtale om rett til bruk av grav mot betaling
- e. ansvarlig: den som står som ansvarlig for en fri grav.
- f. fester: den som står som part i festeavtale.
- g. fri grav: grav som det ikke skal betales avgift for.
- h. navnet minnelund: gravfelt med felles minnesmerke med navn og data på de som er gravlagt der
- i. urnegrav i minnelund: grav til askeurne i minnelund med plass til én urne
- j. fredningstid: tiden fra siste gravlegging og til graven kan tas i bruk til ny gravlegging
- k. festetid: tiden det er avtalt å feste en grav for
- l. rammegrav: grav eller gravsted med innramming av stein eller gjerde

§ 4. Ferdsel på gravplassene

Besøkende skal så vidt mulig ferdes gående, jf. gravplassforskriften § 9 andre ledd. Bruk av motorkjøretøy krever tillatelse fra gravplassmyndigheten. All kjøring skal skje ekstra hensynsfullt.

§ 5. Stenging for kistegravlegging

Følgende gravplasser er stengt for kistegravlegging:

- a. Vår Frelses gravlund. Gravlundene er vernet etter bevaringsplan for Vår Frelses gravlund. Eksisterende graver kan brukes til urner.
- b. Gamle Aker kirkegård. Kirkegården er vernet etter bevaringsplan for Gamle Aker kirkegård. Eksisterende graver kan brukes til urner.
- c. Nordstrand kirkegård. Kirkegården er stengt for kistegravlegging grunnet jordforhold, jf. gravplassforskriften § 5 andre ledd. Dette gjelder alle festede og reserverte graver. Gravplassmyndigheten kan tilvise nye graver som urnegraver.

§ 6. Gravsted

Ved tilvisning av kistegrav med ett nivå til avdød bosatt i Oslo, kan det festes en grav ved siden av graven som tas i bruk. Disse gravene utgjør ett gravsted.

Ved reservering må det betales festeavgift for 20 år for den reserverte graven.

Det kan ikke festes en grav ved siden av en ordinær urnegrav, eller ved siden av en grav med gravleggingskasse.

Rammegraver som består av to eller flere graver som er festet sammen, kan ikke deles opp ved fornyelse av festeavtale.

§ 7. Feste av grav

De alminnelige reglene om feste i gravplassloven kapittel 3 og gravplassforskriften § 17 gjelder, med de utfyllende bestemmelsene som følger av andre til sjette ledd her.

Når festetiden er ute, kan graven eller gravstedet festes for fem nye år.

Gravplassmyndigheten skal varsle fester i god tid før festetiden er ute.

Når det er gått 40 år etter siste gravlegging, kan ikke festeavtalen fornyes uten samtykke fra gravplassmyndigheten, med unntak av gravleggingskasser etter § 9 i denne forskriften.

Grav med gravleggingskasse kan festes etter 20 år. Dersom graven ikke festes, tilfaller graven gravplassmyndigheten, og gravlagte kister håndteres i samsvar med den til enhver tid gjeldende praksis og regelverk.

Innbetalt festeavgift betales kun tilbake hvis tilbakebetaling følger av bindende rettsregler, eller om det foreligger særlige grunner.

§ 8. Åpning av grav

Ved åpning av grav kan jord og gravutstyr legges midlertidig på omkringliggende graver før jorden flyttes tilbake. Gravplassmyndigheten sørger for å sette graven i stand, planere og så med gress etter gravlegging.

§ 9. Oppsetting av gravminne

Gravminne kan ikke settes opp før gravplassmyndigheten har godkjent gravminnet og merket stedet der det skal stå. Gravminne kan ikke settes opp før seks måneder etter gravlegging av kiste. Gravminne på urnegrav kan settes opp umiddelbart etter urnenedsettelsen. Midlertidig merking av graven med avdødes navn kan stå i maksimalt ett år.

På et nytt, festet gravsted skal gravminnet plasseres i bakkant av den første graven som tas i bruk. Gravminnet skal midtstilles etter at grav nummer to er tatt i bruk.

På festet gravsted er det kun tillatt å sette opp ett gravminne. I de tilfellene der gravminnets tekstflate er full, er det tillatt å snu gravminnet og ta i bruk baksiden.

Det er ikke tillatt å dekke til eller bruke trekk eller lignende på eller over grav og gravminne.

§ 10. Særbestemmelser for gravminner

De alminnelige bestemmelsene om gravminner i gravplassforskriften kapittel III gjelder, med mindre graven er omfattet av særbestemmelsene i andre ledd her, eller av bevaringsplan.

Følgende maksimale dimensjoner gjelder for gravminner på urnegraver i gravfelt anlagt før 1. januar 1997:

- a. gravstørrelse 0,5 m²: maksimal høyde 60 cm, maksimal bredde 40 cm.
- b. gravstørrelse 0,75 m²: maksimal høyde 70 cm, maksimal bredde 50 cm.
- c. gravstørrelse 1,0 m²: maksimal høyde 80 cm, maksimal bredde 60 cm.

§ 11. Gravlegging i grav med gravleggingskasse

Gravplassmyndigheten kan gi tillatelse til gravlegging i grav med gravleggingskasse på avsatte felt der gravplassmyndigheten installerer slike. Gravplassloven §§ 6 og 9 gjelder tilsvarende.

Gravplassmyndigheten har fått dispensasjon fra gravplassforskriften § 13 om jordoverdekning ved gravlegging, samt fra gravplassforskriften § 29 første og annet ledd, for gravlegging i kister som ikke er nedbrytbare.

Ansvarlig for gravferden må betale kostnad for grav med gravleggingskasse til gravplassmyndigheten før gravlegging kan gjennomføres.

Betonglokket skal være vanntett, og det skal legges på utvendig membran.

Kiste som gravlegges i gravleggingskasse av betong, skal tåle oppbevaring i minst 100 år.

§ 12. Barnegraver

Gravplassmyndigheten kan anlegge og tildele kistegrav til barn på avsatte felt.

Barnegravens størrelse skal være 1,70 x 0,75 m. Gravminnets maksimalt tillatte størrelse er 80 cm høyde, 40 cm bredde og 30 cm dybde, begrenset til totalt 0,04 m³ og maksimal vekt 120 kg.

§ 13. Dekorgjenstander og utstyr på grav

Gravminner, fastmonterte dekorgjenstander, navneplater og gravminnets fundament eller sokkel skal godkjennes av gravplassmyndigheten før montering.

Dekorgjenstander som monteres fast på gravminnets topp, må ikke stikke høyere enn åtte cm over toppen av gravminnet. Lykt som monteres fast i fronten av gravminnet skal kunne demonteres. Montert lykt skal plasseres minst 15 cm over sokkel eller terreng og skal ikke stikke ut over gravminnets øvrige kanter.

Ansvarlig for fri grav eller fester av grav har ansvar for dekorgjenstander, gravutstyr og planter. Disse må ikke kunne virke støtende på andre som besøker gravplassen. Levende lys skal stå i lukket lykt. Lys og andre løse dekorgjenstander skal fjernes etter bruk.

Det er ikke tillatt å oppbevare dekorgjenstander eller hageutstyr bak gravminnet.

§ 14. Beplantning

Planter, kranser og lignende som brukes ved gravferd eller til pynting av grav skal være komposterbare. De må ikke være til hinder eller fare for driften av gravplassene. Det er ikke tillatt å bruke kjemiske ugressmidler.

Beplantning skal samles i et plantefelt foran gravminnet. Det er ikke tillatt med beplantning eller dekorgjenstander utenfor plantefeltet.

Bredden på plantefeltet kan maksimalt tilsvare bredden på gravminnet. Når gravminnet er mindre enn 60 cm bredt, kan plantefeltet være opptil 60 cm bredt. Plantefeltet kan maksimalt være 60 cm langt, målt fra bakkant av gravminnet.

Planter kan ikke overstige gravminnets høyde eller gå utover plantefeltet.

Det er ikke tillatt å ramme inn plantefeltet eller graven. Dette gjelder ikke for allerede eksisterende rammegraver.

§ 15. Stell av grav

Ansvarlig for fri grav eller fester kan inngå avtale om at kommunen, eller næringsdrivende med tillatelse etter § 18 i denne forskriften, kan utføre beplantning og stell av graven. En slik avtale fritar ikke ansvarlig for fri grav eller fester fra det vedlikeholdsansvaret de har etter enhver tid gjeldende regler.

§ 16. Bårerom

Bårerom skal kun brukes til oppbevaring av avdøde i tiden frem til gravlegging. Ingen har adgang til bårerom uten tillatelse fra gravplassmyndigheten.

Åpning av kiste med påfølgende visning skal meldes til gravplassmyndigheten i god tid før visning, og skal gjennomføres uten medvirkning fra gravplassmyndighetens ansatte.

§ 17. Navnet minnelund

Ved gravlegging i navnet minnelund påføres navnet til avdøde på en navneplate på et felles minnesmerke, som er oppført av gravplassmyndigheten.

Graver i navnet minnelund kan festes etter fredningstidens utløp, på lik linje med andre graver på gravplassen.

På minnelunder anlagt før 2024 kan navneplater maksimalt inneholde ett navn. På minnelunder anlagt etter 2024 kan navneplater maksimalt inneholde to navn.

Festeavgift for bruk av navnet minnelund betales fra det tidspunktet graven tas i bruk.

Ved tilvisning av urnegrav i navnet minnelund, kan det festes en grav i tillegg til graven som tas i bruk. Festeavgift for begge gravene gjelder fra det tidspunktet første grav tas i bruk.

Gravplassmyndigheten har ansvar for felles beplantning og stell i navnet minnelund. Det er ikke tillatt å opparbeide eget plantefelt. Det kan legges ned blomster og tennes gravlys, så lenge dette er innenfor gjeldende regler om brannvern og på sted anvist av gravplassmyndigheten.

§ 18. Næringsvirksomhet

Næringsdrivende som ønsker å drive virksomhet på gravplassen skal innhente tillatelse fra gravplassmyndigheten. Virksomheten kan kun omfatte montering, sikring og vedlikehold av gravminner, og beplantning og stell av graver.

Ved brudd på tillatelsen skal den næringsdrivende rette forholdet etter varsel fra gravplassmyndigheten. Gravplassmyndigheten kan kalle tillatelsen tilbake ved gjentatte eller grove brudd.

§ 19. Brudd på forskriften

Gravplassmyndigheten kan iverksette nødvendige tiltak for den ansvarliges eller festers regning ved brudd på bestemmelsene i denne forskriften. Den ansvarlige eller fester skal først varsles, og gis mulighet til å rette forholdet.

§ 20. Dispensasjon fra forskriften

I særlige tilfeller, og innenfor rammen av gravplassloven og gjeldende forskrifter, kan

gravplassmyndigheten gi dispensasjon fra §§ 6 «gravsted» første ledd, 7 «feste av grav», 9 «oppsetting av gravminne» og 19 «Budd på forskriften», i denne forskriften.

§ 21. Ikraftttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves forskrift 13. november 2018 nr. 1687 Vedtekter for gravplassene, Oslo kommune, Oslo.